

ČESKÝ JAZYK

Porovnávací test – 5. TŘÍDA (KÓD C5–C4)

Jazyk

U každé z vět v úlohách 1 až 12 rozhodněte, zda je napsána bez pravopisné nebo mluvnické chyby.

1. ano(A) – ne(B)	Doma mám na poličce nad postelí sbírku plíšových medvídků.
2. ano(A) – ne(B)	Každou noc slyším v blízkém lesíku houkat výry.
3. ano(A) – ne(B)	Neberte si na tělocvik cenné předměty.
4. ano(A) – ne(B)	Nedaleko vzlykali malé děti, které odjízděli na školu v přírodě.
5. ano(A) – ne(B)	Poslední vyučovací hodinu se už těším na objed.
6. ano(A) – ne(B)	Na výstavě nás zaujaly přesýpací hodiny i starobylé nástěnné hodiny.
7. ano(A) – ne(B)	Jeli ze Zbraslavi do Mladé Boleslav, dále pak do Litoměřic.
8. ano(A) – ne(B)	Oběvily se názory, že francouzština je obtížnější než jazyk angličanů.
9. ano(A) – ne(B)	Sklíčka se na sluníčku krásně třpytily.
10. ano(A) – ne(B)	V Karlových varech jsem ztrávil necelý týden.
11. ano(A) – ne(B)	Po Labi pluly nákladní lodě se surovinami.
12. ano(A) – ne(B)	Ke každému jejich shledání patří i nejupřímnější obětí.

13.

Které z následujících slov se skládá ze dvou slabik?

- (A) hroch
- (B) úplně
- (C) ulice
- (D) ahoj

14.

Které z následujících slov vyslovujeme jinak, než je píšeme?

- (A) žirafa
- (B) hněv
- (C) dnes
- (D) smích

15.

Které z následujících slov obsahuje předponu *s-*?

- (A) smět
- (B) sledovat
- (C) slétnout
- (D) slepice

16.

Ve které skupině slov jsou všechna slova příbuzná?

- (A) přehradit, hrad, hradiště
- (B) vyjednat, jedovatý, jednání
- (C) lesklý, lesník, zalesněný
- (D) zvěd, nevědět, vědro

17.

Které z následujících slov obsahuje dvě předpony?

- (A) rozhledna
- (B) podzimní
- (C) usměvavý
- (D) nedonesli

TEXT K ÚLOHÁM 18 A 19

Komáři se ženili, **bzum, bzum, ženili, kapku vína neměli.**

18.

Kterým slovním druhem je v uvedené větě *bzum*?

- (A) sloveso
- (B) částice
- (C) citoslovce
- (D) podstatné jméno

19.

Větě kterém pádě je v uvedené větě podstatné jméno *vína*?

- (A) v 1. pádě
- (B) ve 2. pádě
- (C) ve 4. pádě
- (D) v 6. pádě

20.

Které z uvedených slov může být zároveň předložkou a podstatným jménem?

- (A) vedle
- (B) nad
- (C) pod
- (D) během

21.

Které z následujících podstatných jmen se skloňuje podle vzoru kost?

- (A) tykev
- (B) žízeň
- (C) skryš
- (D) náves

22.

Ve které z následujících vět je podstatné jméno v 6. pádě čísla jednotného?

- (A) Náhle se ocitl v nečekané pasti.
- (B) Zřítil se do hluboké propasti.
- (C) Vybíd nás k neustálé ostražitosti.
- (D) Byly to bezvýznamné maličkosti.

23.

Ve které z uvedených vět **nemůžeme** určit základní skladebnou dvojici?

- (A) Lucka mě poprosila o pomoc.
- (B) V dálce se nebezpečně zablesklo.
- (C) Tato kniha byla zakoupena teprve nedávno.
- (D) Oříšek se veselé vykutálel ze své skořápky.

24.

Dnes jsme byli na výletě. Celý den pršelo.

Která z následujících spojek **nemůže** spojovat uvedené dvě věty ve smysluplné souvětí (v daném pořadí)?

- (A) a
- (B) ale
- (C) přestože
- (D) neboť

U každé z následujících úloh rozhodněte, zda obsahuje souvětí.

25.

ano(A) - ne(B) Micka, moje kotátko, chytla první myšku!

26.

ano(A) - ne(B) Včera jsem se, Kájo, díval na televizi až do půlnoci.

27.

ano(A) - ne(B) V zimě jíme sušené švestky, nakládané houby a zavařené meruňky.

28.

ano(A) - ne(B) Strašidlo na nás baflo, až se nám podlomila kolena.

Sloh a literatura

29.

Která řada jmen spisovatelů je správně uspořádána podle abecedy (např. v katalogu knihovny)?

- (A) Alois Jirásek, Astrid Lindgrenová, Božena Němcová, Jules Verne, Karel May,
- (B) Hans Christian Andersen, Jan Werich, Jiří Trnka, Karel Čapek, Zdeněk Svěrák
- (C) Hana Doskočilová, Jaroslav Seifert, Bohumil Říha, J. R. R. Tolkien, Jiří Žáček
- (D) Karel Jaromír Erben, Jaroslav Foglar, Miloš Macourek, Karel Poláček, Jiří Žáček

30.

Které z následujících rčení mluví o přetvářce?

- (A) Na jazyku med, v srdci jed.
- (B) Co na srdci, to na jazyku.
- (C) Umí držet jazyk za zuby.
- (D) Říká, co mu slina na jazyk přinese.

31.

Které z následujících slov se nejvíce blíží opačnému významu slova *bezstarostný*?

- (A) uplakaný
- (B) úzkostlivý
- (C) upracovaný
- (D) rozčílený

TEXT K ÚLOHÁM 32 AŽ 34

(úryvek z encyklopédie)

Mnoho stavitelů z říše zvířat tvoří svá obydlí z měkké hmoty, která na vzduchu pevně ztuhne. Proto vůbec nemusí dlouho párat po vhodném doupěti a jsou dobře chráněni před větrem a počasím. Aby malá budova pořádně držela dohromady, potřebují zvířata hodně přilnavé lepidlo. Mnozí ptáci a hmyz vytvoří takové lepidlo ve svém těle, použijí jednoduše své sliny, které jsou tvorený zvláštními slinnými žlázami. U mnoha živočichů, například našich vlaštovek a roryšů, jsou slinné žlázy v době hnízdění silně zduřelé a produkce slin značně stoupá. Hustá kapalina se pak obvykle smíchá s ostatními stavebninami, například s hlínou nebo voskem. Na závěr bude všechno ještě řádně promícháno a stavební práce již mohou začít.

32.

Jaká je hlavní myšlenka úryvku?

- (A) Mnozí ptáci si lepí svá hnízda z hlíny.
- (B) Někteří ptáci musí dlouho párat po vhodném doupěti.
- (C) Mnozí ptáci a hmyz lepí svá hnízda pomocí slin.
- (D) Pro stavbu hnízda je nejdůležitější všechny suroviny řádně promíchat.

33.

Jedna z následujících myšlenek z úvodního textu nevyplývá. Která?

- (A) Vlaštovky si nejčastěji stavějí svá hnízda ve chlévech.
- (B) Pro stavbu hnízda jsou kromě slin zapotřebí i další materiály.
- (C) Nejen ptáci, ale také hmyz dokáže ze slin vytvořit lepidlo.
- (D) U mnoha živočichů jsou v době hnízdění slinné žlázy značně zduřelé.

34.

Z následujících možností vyberte výraz, který v textu odpovídá slovu *produkce*:

- (A) účinnost
- (B) spotřeba
- (C) vytváření
- (D) pěnívost

TEXT K ÚLOHÁM 35 AŽ 38

1. Na obrázku je houpací kůň.
2. Tělo přechází ve čtyři nohy, které jsou zakončeny lesklými kopýtky.
3. Hříva i ocas vypadají jako spletene z provázků.
4. Koník je pokrytý kulatými skvrnami.
5. Na zádech má upevněné sedlo se třmeny.
6. Koník je vyroben ze dřeva a má bílou barvu.

35.

Pozorně si přečti úvodní text a rozhodni, do které části patří věta *Jedna z nich je umístěna okolo oka*.

- (A) mezi 2. a 3. větu
- (B) mezi 3. a 4. větu
- (C) mezi 4. a 5. větu
- (D) za 6. větu

36.

Z předchozího textu vyplývá jedno z následujících tvrzení. Které?

- (A) Koník je dřevěný.
- (B) Koník je vhodný pro malé děti.
- (C) Koník je určen na skákání.
- (D) Koník unese až 30 kg zátěže.

37.

Porovnejte text s obrázkem. Jakou větu můžeme doplnit?

- (A) U sedla jsou délkově nastavitelné třmeny.
- (B) Hříva a ocas jsou z měkké látky.
- (C) Při jízdě se dítě drží otěží.
- (D) Skvrny na koníkovi jsou různě velké.

38.

V jakém slohovém útvaru je úvodní text napsán?

- (A) dopis
- (B) přání
- (C) popis
- (D) návod na použití

39.

V Domažlicích 14. 2. 2002

_____

děkuji za zprávu o možnostech setkání, velmi se už těším na to, že se uvidíme. Počítáme s tím, že přijedete 23. února.

U nás je všechno v pořádku, jen do školy se mi příliš nechce. Ale letos chodím do dramatického kroužku, tam se mi to moc líbí. Budete-li chtít, budu Vám všechno podrobně vypravovat.

Pozdravujte prosím Vašeho manžela.

S pozdravem

Martina Popelková

Které z následujících oslovení se nejlépe hodí k uvedenému vzkazu na dopisnice?

- (A) Čau Petro
- (B) Milá paní Jano
- (C) Vážení přátelé
- (D) Teto a strejdo

40.**Ve škole**

„Tak, děti, teď jsme probrali všechna domácí zvířata. Které z nich je nejužitečnější?“

„Hovězí dobytek, paní učitelko.“

„A proč myslíš, Pepíčku?“

„Protože z něj se dá všechno zužitkovat: mléko, maso, kosti, kůže, a dokonce i to jméno!“

Jakým literárním žánrem je uvedená úkázka?

- (A) bajkou
- (B) divadelní hrou
- (C) anekdotou
- (D) pověstí

TEXT K ÚLOHÁM 41 A 42

Terezka zapomněla ve škole čepici. „Byla dost drahá a máš ji teprve týden,“ pravila významně maminka. Druhý den Terezka čepici hledala, ale v šatně, v tělocvičně, ba ani v jídelně nebyla. „Zeptej se paní uklízečky,“ radili jí spolužáci, „ta u sebe schovává ztracené věci.“ Terezce se ale ptát nechtělo a raději šla domů bez čepice. Jistě si umíte představit, _____.

41.

Vyberte z nabízených možností dokončení poslední věty textu.

- (A) jak se jí kamarádi smáli
- (B) jak na ni štěkal sousedovic Alík
- (C) jak se po cestě usmívala
- (D) jak jí doma maminka vyhubovala

42.

Jaké přísloví nejlépe odpovídá smyslu úvodního textu?

- (A) Líná huba – holé neštěstí.
- (B) Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne.
- (C) Kam vítr, tam plášť.
- (D) Dvakrát měř, jednou řež.

43.**Jiří Havel**

Láry, fáry, elce, pelce,
předvádíme kotrmelce
dopředu i pozpátku,
od pondělka do pátku.
Od soboty do neděle
nejvíc čertů máme v těle,
a i když jim chybí nit,

Který verš patří na vynechané místo?

- (A) chtejí s námi být!
- (B) půjdou si ji nakoupit!
- (C) všichni s námi chtejí šít!
- (D) jehla může posloužit!